

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulvm VI. Cum dilectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

nium adiudicatum sit, non posse intentare iudicium possessorium, quia proprietates absorbet possessorium, ita ut competere non possit ei, quem constat non esse Dominum, nec aduersus eum, quem rei Dominum esse constat. Denique agenti possessorio retinendæ, tum demum obstat exceptio rei iudicatæ aut Domini competentis Reo conuento, si etiam ipse possessionem rei vendicet sibi, ita ut probationes pares esse videantur, hoc casu in possessorio iudicio vincere debet is qui Dominus esse creditur, seu cuius possessio iustior esse videatur, ut docet *Bart. in cit. loco n. 1. & 3. Parnorm. hic. n. 27.*

9 Nota IV. Qui agit iudicio petitorio in rebus corporalibus, eo ipso censetur renuntiare iudicio possessorio retinendæ. Ratio est, quia possessorium retinendæ & petitorium aduersantia sunt, & simul consistere non possunt, ut diximus in *c. 2. aduert. 2. h. t.*

8 Limita I. Si quis petitorium intentans, nesciat se in possessione esse, quia alius v. g. officialis ipsius nomine possidet; qui postquam rescuerit cumulare potest possessorium retinendæ, cum ei renuntiare non voluerit, quippe ignorans, ut bene notat *gl. in cit. l. Naturaliter.*

9 Limita II. Cum ead. gl. & Bartolo n. 19. si non utramque possessionem, naturalem videlicet & civilem retineas, sed amiseris naturalem, quam aliquis v. g. precario à te tenet, nec restituere vult, & idè turbat & impedit civilem. Item si quis te absente clam inuaserit naturalem possessionem, idè eoque civilis etiam tua possessio periclitetur, his casibus cumulari potest possessorium retinendæ cum petitorio, potes enim petere per iudicis sententiam te confirmari in civili possessione, ne eam amittas, & insuper rem tibi à possessore, qui clam aut precario possidet, restitui. Ceterum si in hoc ipso casu ex profectioe rediens à naturali possessione recipienda repulsus fuisti, vel ob timorem recuperare desperasti, & acquieuisti, ex eo tempore civili quoque possessione priuatus es, ita ut interdicto recuperandæ

vel conditione. *l. Si quis in tantam, agere possis, juxta l. 1. §. Eum qui. & l. 3. principio. ff. de vi. l. Clam possidere. §. Qui ad nundinas. ff. de acquir. possess.*

Limita III. Quòd in iuribus ac seruitutibus possessor vnà cum possessorio retinendæ confessoriam aut negatoriam in rem actionem cumulare possit, uti docui *c. preced. v. g.* Si iure itineris aut actus per agrum vicini vno anno tricies vsus es, & fundi Dominus transitum tuum jam impedire vult, agere potes interdicto *uti possidetis*, tum verò aliud probare non teneris, quàm possessionem tuam, tot actibus acquisitam cum patientia vicini, & insuper turbationem seu impetitionem eiusdem *l. 1. ff. de itinere actusq.* Verum, ut amplius obtineas, potes etiam petitorium adiungere, videlicet, confessoriam in rem actionem, ut à iudice pronuntietur, just tibi competere, quod etiam probare tum debes. *§. aque. Instit. de action.*

CAPITVLVM VI.

Cum dilectus.

PARAPHRASIS.

Si simul iudicio possessorio ac petitorio actum fuit, vtrumque vna sententia terminari debet, tamen verò ea ita formanda sit, ut de possessione prius pronuntietur, tamen in executione proprietates praualeere debet.

SUMMARIUM.

1. *Causa petitoria & possessorij in eodem iudicio tractari simul possunt, non tantum si cumulatio fiat in eodem libello, aut ab eodem, sed etiam si fiat à diuersis vel in diuersis libellis, si tamen cumulatio vtriusque iudicis fieri possit.*
2. *Sententia super petitorio lata absorbet sententiam latam pro altero super possessione, ita ut huius, pro quo iudicatum est in possessorio, momentanea tantum sit possessio.*

Nota

NOta I. Cauſa petitorij & cauſa poſſeſſorij in eodem iudicio tractari ſimul poſſunt, *cap. Paſtoralis. 5. h. 8.* Id quod Ampliatur 1. quod non tantum hoc fieri poſſit in eodem libello, ſed etiam in diuerſis, antequam in cauſa concluſum ſit, ut dictum eſt. *c. preced. & docet hic Panorm. n. 6.* Ampliatur 2. talem cumulationem non tantum fieri poſſe, ſi vnus vtrumque iudicium intenter, uti conſtat *ex c. preced.* ſed etiam diuerſi. Vt ſi vnus contra turbatorem ſeu moleſtantem agat poſſeſſorio retinendæ, ille verò excipiat de competente ſibi proprietate.

Ceterum tradita doctrina intelligi debet, quod poſſeſſorium & petitorium frequenter cumulari poſſint, quandoque autem non poſſunt, ut ſi repugnantia ſint, videlicet poſſeſſorium retinendæ in rebus corporalibus, & petitorium, interdum verò petitorio iudicio obſtat exceptio rei iudicatæ, quia poſſeſſori dominium adiudicatum eſt, ut dictum eſt. *c. preced. Not. 4.* Denique interdum poſſeſſorium iudicium fundatur in proprietate, eamque ſupponit, ut ſi agatur de exhibendis liberis, ſeruo, religioſo, uxore, oſtendi enim debet, jus in perſonas competere. *l. 2. §. Quædam. juncta glosſa marginal. ff. Ad exhib.* quo caſu non eſt proprie cumulatio, ſed ſubſtantialis involutio.

2 Nota II. Proprietas potentior eſt, quam poſſeſſio, ideoque ſententia ſuper petitorio abſorbet ſententiam ſuper poſſeſſione, id verò intelligitur, ſi ſententiæ pro diuerſis ſint latæ, videlicet, quia Actori intentanti poſſeſſorium, adiudicata eſt poſſeſſio, ſed abjudicata proprietas. Quamobrem poſſeſſio alicui adjudicata dicitur momentanea ſiue momentum. *cap. 1. h. 1.* quia ſuperueniente ſententia proprietatis evincitur, & ſuperatur ſaltem quoad principalem effectum. Vt ſuprà explicatum eſt.

CAPITVLVM VII.

Cùm olim.

PARAPHRASIS.

Controuerſia erat inter Archidiaconum

Vincentinum & Archiprebyterum ac Canonicos eiufdem Eccleſiæ, nam Canonicis oppugnabant Archidiaconi electionem, quia ſine ipſis, ad quos jus eligendi pertineat, electus fuerat, ſed Archidiaconus reſpondit, ſe electum eſſe ab Epifcopo Vincentino, qui in quietâ poſſeſſione ſit juris eligendi, cum duos antecelſores ſuos abſque Canonicorum contraditione elegerit. Super hac cauſa procuratores partis vtriuſque miſſi ſunt ad ſedem Apoſtolicam, ubi ex conſenſu communi iudices in prouincia impetrati: coram hiſ vocatis partibus Canonici inducias deliberatorias petiuerunt ad iudices reſcuſandos, ſed ipſi proceſſerunt ad recipiendas atteſtationes, eâſque ad ſedem Apoſtolicam miſerunt, Pontifex viſis atteſtationibus cognouit, quod Epifcopus Vincentinus abſque contraditione Canonicorum, duabus proximis vicibus Archidiaconum elegerit, & quod Canonici iudices reſcuſare non potuerint, cum vtriuſque partis procuratorum voluntate dati fuerint, quare Archidiacono per ſententiam definitiuam cauſam poſſeſſionis adiudicauit, Canonicis eâ ſuper re perpetuum ſilentium imponens, reſeruatâ tamen eis cauſa proprietatis, ſi de iure eligendi cum Epifcopo contendere velint, quia res inter alios acta, aliis præiudicare non debet. Hic eſt caſus huius capituli ſecundum integram lectionem, uti *gloſſa & DD. reſtantur.*

S V M M A R I V M.

1. *Poteſt in Beneficio inſtitutus jus ſuum in iudicio proſequi nihil requiſito collatore.*
2. *Tenet eius Electio, collatio aut præſentatio, qui bona fide in poſſeſſione horum hoc feſit, etiamſi proprietas talis juris ad alium ſpectaret.*
3. *Ei hinc titulum ſua collationis juſtificare volens, plus non tenetur probare, quam quod collator fuerit in poſſeſſione juris conferendi.*

4. *Nec*